

Ornithologiske Iagttagelser paa Anholt 1947.

Af IB HENRIQUES.

(With a Summary in English: Ornithological Observations
on the Island of Anholt 1947.)

I Tiden fra den 3. til den 19. Juni 1947 opholdt jeg mig paa Anholt, dels for at gøre mig bekendt med denne smukke og i landskabelig Henseende ejendommelige Ø, dels for at gøre ornithologiske Iagttagelser.

Af tidligere Meddelelser i nærværende Tidsskrift fremgaar det, at Fuglelivet paa Anholt ikke udmærker sig ved nogen særlig Artsrigdom. I de senere Aar er Øen dog blevet mere kendt af Ornithologer paa Grund af den i 1934 opdagede store Yngleplads for Sildemaage (*Larus fuscus* L.), jfr. D. O. F. T. **30**, 1936, p. 214. Denne Koloni, hvis Størrelse i 1934 af HØRRING blev anslaaet til 1500 Par, var allerede et Par Aar senere gaaet saa stærkt tilbage, at den af LØPPENTHIN, der besøgte Øen i 1936, blev anslaaet til kun at omfatte 300-400 Par. Der synes dog i Løbet af de følgende to Aar at være sket en Forøgelse af Bestanden, idet HØRRING anfører, at Antallet af Sildemaager i 1938 kunde anslaaes til 800 Par (D. O. F. T. **32**, 1938, p. 96). Det var derfor af Interesse at undersøge, om denne Fremgang var fortsat, eller om Bestanden laa paa nogenlunde samme Niveau som i 1938, eventuelt om Tilbagegang kunde konstateres.

Det var desværre alt for let at danne sig et Skøn herover. Sildemaagen var gaaet saa stærkt tilbage i Antal, at den nu maa siges kun at være faatallig. Individantallet oversteg formentlig ikke ca. 100. Hvor mange Par, der med større eller mindre Held har ynglet det paagældende Aar, skal jeg ikke forsøge at skønne over. Ynglepladserne i "Ørkenen" bar det triste Præg af en altfor intensiv Ægssamling.

Efter hvad der blev oplyst over for mig, har Tilbagegangen særlig taget Fart, efter at Øen under Krigen blev besat af Tyskerne. Disse har uden smaaligt Hensyn til Fredningsbestemmelser taget Maageæg i hele Yngletiden i en Maalestok, som Bestanden ikke har kunnet taale. Naar hertil kommer, at

der ej heller nu efter Krigen synes at blive levnet Maagerne tilstrækkelig Fred, maa det vist betragtes som tvivlsomt, om der ret mange Aar endnu vil kunne findes ynglende Sildemaager paa Anholt.

De iagttagne Sildemaager syntes alle at høre til Formen *Larus fuscus intermedius* Schiøler. To Stykker, som jeg betragtede paa ret kort Afstand, var noget lysere paa Ryggen, uden at jeg dog tør udtale mig om, hvorvidt det kan have været *Larus fuscus graellsii* A. E. Brehm. Den typiske *Larus fuscus fuscus* L., som yngler paa Ertholmene, saas ikke.

Sølvmaagen (*Larus argentatus argentatus* Pont.) var ligeledes gaaet stærkt tilbage i Antal, men optraadte dog fremdeles betydeligt talrigere end Sildemaagen. Stormmaagen (*Larus canus canus* L.), der tidligere har ynglet talrigt, fandtes nu kun faatalligt. Af ynglende Maager findes endelig Hættemaagen (*Larus ridibundus ridibundus* L.), der i et Antal af 10-12 Par havde deres Reder paa ret dybt Vand i Flakkets Rørsumpe.

En glædelig Overraskelse var det at finde en lille Koloni af Klyde (*Recurvirostra avosetta avosetta* L.), der saa vidt vides ikke hidtil har været kendt som Ynglefugl paa Anholt. Kolonien, der bestod af 5 Par, fandtes i Flakket, hvor alle 5 Reder iøvrigt var anbragt paa en for Klyden højst usædvanlig Maade. Som bekendt yngler Klyden altid i umiddelbar Nærhed af Vandet, og Reden anbringes normalt paa en lille Forhøjning i Terrænet. De her omhandlede Reder fandtes imidlertid flydende paa ca. $\frac{1}{2}$ Meter dybt Vand, kun understøttet af en tynd Flade af delvis visne Plantedele. Paa Grund af det yderst fugtige Redested, som Fuglene, uvist af hvilken Grund, foretrak, havde det været nødvendigt at bygge en egentlig Rede, hvilket aabenbart ikke havde voldt større Vanskeligheder, skønt man paa Forhaand maatte antage, at en Fugl som Klyden vilde være mindre tilbøjelig til at indlade sig paa en mere kunstfærdig Redebygning. Rederne var dog alle meget solide og af Størrelse nærmest som en stor Solsortrede.

Af Anholts Ynglefugle skal endnu blot omtales Markpiberen (*Anthus campestris campestris* (L.)), der som hidtil fandtes ynglende spredt i "Ørkenen", den meget store, næsten golde Sandflade, som udgør langt den største Del af Øen.

En enkelt Rede, som jeg iagttog fra Fotoskjul, indeholdt store Unger. De gamle Fugle var meget utilbøjelige til at nærme sig Reden og frembragte idelig en Lokketone, der ivrigt blev besvaret af Ungerne med en Tone, der mindede paafaldende om de Gamles. Det var først, efter at jeg havde opholdt mig en Stund i Fotoskjulet, at jeg blev opmærksom paa dette Forhold. Saalænge jeg var beskæftiget med at etablere Skjulet, forholdt Ungerne sig nemlig tavse, medens de gamle Fugle opholdt sig i ret anselig Afstand fra Reden, enten siddende i Toppen af en lav Enebærbusk eller løbende hastigt hen over Sandfladen, idet de med korte Mellemlod lod deres ganske vellydende Lokketone høre. Allerede medens jeg i en Afstand af ca. 100 Meter fra det formodede Redested forsøgte at lokalisere Reden, bemærkede jeg, at Fuglene var yderst forsigtige med at nærme sig Ungerne for at fodre. Da Reden omsider var fundet — den laa godt skjult op mod en Smule Marehalm — blev Fotoskjulet hurtigt rejst i umiddelbar Nærhed og jeg anbragt indenfor. Efter faa Minutters Forløb lød Lokketonen ganske nær. Lyden var meget vanskelig at lokalisere, og jeg gik straks ud fra, at det var en af de gamle Fugle, der havde taget Mod til sig og nu havde nærmet sig Reden i Forvisning om, at Faren var overstaaet, eftersom den formodede Fjende ikke mere var synlig. Først efter nogen Tids forgæves Spejden efter den voksne Fugl opdagede jeg, at Lyden kom fra Ungerne i Reden. Ligheden mellem Ungernes og de gamle Fugles Lokketoner var saa stor, at det ikke var mig muligt at høre Forskel.

Bortset fra det ovenfor om Maagernes Tilbagegang samt om Klydens Forekomst anførte syntes Øens Fugleliv ikke at være undergaaet nogen væsentlig Forandring, hvorfor en almindelig Opregning af de konstaterede Ynglefugle formentlig ikke lønner sig.

En Del Fugle, som oversomrede eller passerede Øen paa Træk, skal ej heller omtales, da de hverken arts- eller talmæssigt faldt udenfor, hvad der kunde ventes. Som en sen Forekomst skal blot nævnes, at Mursejler (*Apus apus apus* (L.)) endnu et godt Stykke ind i Juni forekom i meget betydeligt Antal. Meget tidlig var vel endelig Iagttagelsen af Sortklire (*Tringa erythropus* (Pallas)), der i et Antal af 9 Stykker

holdt til ved Flakket et Par Dage midt i Maaneden. Da jeg en Dag kom for nær, fløj de alle højt til Vejrs og forsvandt i sydvestlig Retning.

SUMMARY IN ENGLISH:

Ornithological Observations on the Island of Anholt 1947.

In continuation of previous investigations of the bird-life of the island of Anholt (published in D. O. F. T. **30**, 1936, p. 214, & **32**, 1938, p. 96) the author made observations here in June 1947. The bird-life had not especially altered since the previous investigations, but the following observations are noteworthy: Lesser Black-backed Gull (*Larus fuscus intermedius* Schiøler) had much decreased in number owing to egg-collecting, from about 400—800 pairs to at most 50 pairs. A colony of 5 pairs of Avocet (*Recurvirostra avosetta*) was found to breed, a species which hitherto has not been known from the island. Tawny Pipit (*Anthus campestris*) was commonly breeding in the large desertlike, sandy area in the northern part of the island. A record of passage-migrants is of interest: a flock of nine Spotted Redshank (*Tringa erythropus*) was observed in the middle of June.

Storken (*Ciconia ciconia* (L.)) i Sydvest-Jylland 1940—1947.

Af HALFDAN LANGE.

(With a Summary in English: The Stork (*Ciconia ciconia* (L.))
in Southwest Jutland 1940—1947.)

I Fortsættelse af min Bog (H. LANGE 1940) kan der være Grund til at give en Oversigt over Forskydningerne i Storkens Talforhold i Sydvest-Jylland for de senere 8 Aar. Medens 1928—39 bragte os en Fordobling af Redernes Tal i Danmark (fra godt 500 til maaske 1200 Par), er der næsten uafbrudt siden sket en Formindskning af Storkene (jfr. W. RÜPPEL 1939, p. 116; P. SKOVGAARD 1934; H. LANGE 1942, p. 71 & 1919, p. 56; E. SCHÜZ 1933, p. 217; W. HAGEN 1928, p. 98). Jeg har ud fra 400 Reder fastslaaet en Tilbagegang paa 56 % fra 1939 til 1946, der havde samme Stand som 1947.